

Programma :
Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse filosofie
Over diversiteit, tijd en menswaardigheid
14 t/m 18 juli 2021

Docent : met Renate Schepen

Woensdag	14 juli 2021
09.45 uur	Aankomst met koffie/thee
10.30 uur	Kennismaking en introductie: diversiteit, tijd en menswaardigheid
11.15 uur	Koffie/thee
11.30 uur	Afrikaanse filosofie en diversiteit Klassieke Afrikaanse filosofie, binaire complementariteit en het waarderen van verschillen vs. oppositioneel denken. De Nigeriaanse filosoof Sophie Oluwole toont in haar werk de overeenkomsten en verschillen van tijdgenoten Socrates en Yoruba filosoof Orunmila.
12.30 uur	Lunchbuffet
14.00 uur	Inleiding: Pre-Columbiaans denken en diversiteit Het Mayaschrift bestaat uit 850 tekens en is pas rond 1950 ontcijferd. Dit biedt een ingang naar hun wereldbeeld. Door het denken van Maya's, Inca's en Azteken te bestuderen, krijgen we andere inzichten over 'tijd' en 'diversiteit'.
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Vervolg pre-Columbiaans denken
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner
20.00 uur	Dialogoog
21.30 uur	Aan de bar

Donderdag	15 juli 2021
07.00 uur	Ontbijtbuffet
09.30 uur	Inleiding: Esthetiek en Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse filosofie
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Poetisch denken Maria Zambrano
12.30 uur	Lunchbuffet
14.00 uur	Gastdocent Marthe Kerkwijk: 'God beveelt geen absurditeiten' – het rationalisme van de Ethiopische filosoof Zera Yacob (1599-1692) In 1667 schreef Zera Yacob een kort document met de titel <i>Hatata</i> . Het is tegelijkertijd de eerste autobiografie en het eerste filosofische essay in sub-sahara Afrika. In dit essay zoekt hij naar een rationele grond voor zijn geloof in God. Als methode gebruikt hij radicale twijfel, zoals zijn tijdgenoot Descartes (1596-1650) dat ook deed. Beide filosofen wisten niet van elkaars bestaan, maar de overeenkomsten zijn opvallend. De vragen die Yacob stelt – 'hoe kunnen we iets zeker weten? Hoe kunnen we weten wat moreel goed is?' – kennen we uit de moderne westerse kennisleer. Kan de moderniteit op verschillende plekken tegelijk ontstaan? Yacob biedt ons een uniek kijkje in de moderne Afrikaanse filosofie in de vroege koloniale periode.
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Latijns-Amerikaanse filosofie van Poma de Ayala (Peru) en Rubio (Mexico)

	Begin 20ste eeuw raken opvattingen over goed bestuur van de Incas bekend door ontdekking van het manuscript van Poma de Ayala. In het denken van deze filosoof staat menswaardigheid centraal. Het is bekend dat Descartes in het bezit was van <i>Logica Mexicana</i> van Antonio Rubio. Poma de Ayala en Antonio Rubio leefden in dezelfde tijd als Descartes.
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner
20.00 uur	Dialogo
21.30 uur	Aan de bar

Vrijdag	16 juli 2021
07.00 uur	Ontbijtbuffet
09.30 uur	Gastdocent Henk Haenen over Anton Wilhelm Amo (lichaam- geest) Amo Afer, een Afrikaan van Ghanese afkomst, promoveert in 1734 aan de Universiteit van Halle op een studie over Descartes. Hij gaat daarbij kritisch in op de verhouding lichaam-geest, zoals Descartes die voorstelt.
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Gastdocent Henk Haenen over Anton Wilhelm Amo (menswaardigheid) Amo's boek <i>De rechten van de zwarten in Europa</i> wordt door Verlichtingsfilosofen als Christian Wolff in het discours over menselijke waardigheid hoog gewaardeerd. Ook de bekende verlichte vorst Frederik de Grote van Pruisen is met Amo Afer goed bekend en nodigt hem uit aan zijn hof adviseur te worden. We bespreken Amo's betekenis voor het besef van universele menselijke (gelijk)waardigheid.
12.30 uur	Lunchbuffet
14.00 uur	Het erkennen van kennis: o.a. Anibal Quijano (Peru), Walter Mignolo (Argentinië) en Boaventura de Sousa Santos (Portugal)
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Het erkennen van kennis in dialoog met kunstenaars
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner
20.00 uur	Film
21.30 uur	Aan de bar

Zaterdag	17 juli 2021
07.30 uur	Ontbijtbuffet
09.30 uur	Inleiding
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Ubuntu filosofie Mogobe Ramose Ramosé doceerde aan universiteiten in België, Nederland, Zimbabwe, Ethiopie en Zuid-Afrika. In 2014 heeft Ubuntu de prijs voor het beste filosofieboek in Afrika gewonnen (Nigerian Philosophical Association). Vanuit deze filosofie leren we o.a. over menswaardigheid en rechtvaardigheid.

12.30 uur	Lunchbuffet
14.00 uur	Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse filosofie en tijd
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse filosofie en ecologie
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner
20.00 uur	Film
21.30 uur	Aan de bar

Zondag	18 juli 2021
07.30 uur	Ontbijtbuffet
09.30 uur	Wandeling
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Terugblik (een dialoog)
12.30 uur	Lunchbuffet
Aansluitend	Einde van de Summerschool 'Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse filosofie'